

BÖLÜM 18

ODA ONUR KURULU ÇALIŞMALARI

BÖLÜM 18. ODA ONUR KURULU ÇALIŞMALARI

46. Çalışma Dönemi Onur Kurulu'nun en yoğun dönemi olmuştur. Geçmiş dönemlerden bugüne dosya ve toplantı sayılarına bakıldığında yoğunluğun aritmetik olarak arttığı görülmektedir.

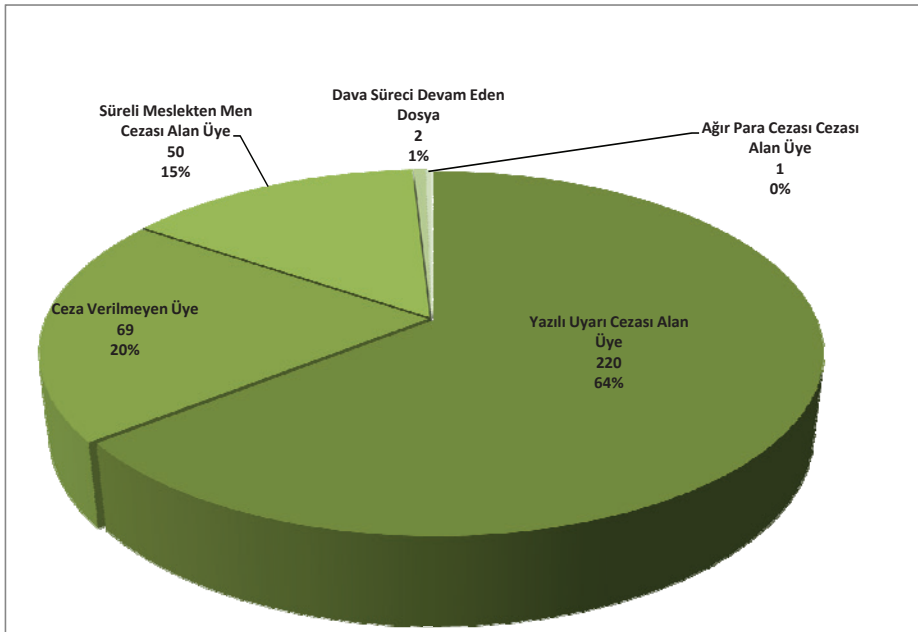
Dosyaların büyük bir kısmı son dönemlerde olduğu gibi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yapı denetim süreçlerindeki usulsüzlüklerden dolayı Odamıza yaptığı bildirim nedeniyle başlatılan soruşturma sonucu oluşturulan dosyalardır. Bakanlığın, meslek alanlarını ayırt etmeden verdiği cezalar ve dolayısı ile Odamıza yaptığı bildirimler, Kurulun yükünü daha da artırmaktadır. Bir önceki dönem, "2015 yılı sonuna doğru yapı denetim yönetmeliğinde yapılan değişikliğin, Bakanlıkça uygulanması sonucunda, önümüzdeki dönemlerde dosya sayısının azalacağı" şeklinde bir değerlendirme yapılmış ise de dosya sayılarının azalmaması Bakanlığın yönetmeliğinde yaptığı değişikliklerin uygulamada sorunları çözmediğinin bir kanıtıdır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bildirimlerinin yanı sıra, TMMOB MMO SMM Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği kapsamında, ürettiği projeleri mesleki denetimden geçirmeyen yetkili SMM'ler hakkında Şubelerin bildirimi ile başlatılan soruşturma dosyaları da yoğunlu-

ğun artmasının bir diğer nedenidir. Bilindiği üzere, iktidarın geçen dönemdeki saldırılarından biri de Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nde değişiklik yaparak, mesleki denetimi ortadan kaldırmak olmuştur. Ancak Şubelerin süreci takip etmesi ve yönetmeliklerimizi uygulama kararlılıkları sonucu mesleki denetim uygulaması sürdürülmektedir. Dolayısı ile bu durum Oda yönetmeliği yerine Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'ne uymayı tercih eden Üyeler hakkında soruşturma açılmasına neden olmuştur.

Tüm bu değerlendirmeler, Oda Onur Kurulu oluşturulurken üyelerin Kurula yeteri kadar zaman ayırabilecek, üzerine düşen tüm yükümlülükleri yerine getirebilecek, dolayısıyla Kurulun çalışmasını kolaylaştıracak, dosyaları değerlendirmesi için gereken bilgi ve deneyime sahip meslektaşlarımız arasından seçilmesinin Kurulun işleyişi açısından gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Onur Kurulumuz, asıl yedek tüm üyelerin katılımıyla 23 toplantıda 1797 oturum gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda, Onur Kuruluna sevk edilen 545 dosyadan 533'ü için karar üretilmiş, süre yetersizliği nedeni ile 12 dosyanın değerlendirilmesi bir sonraki döneme bırakılmıştır. Karar üretilen 533 dosyadan, 50 Oda üyesine süreli meslekten

Grafik 18.1 Onur Kuruluna Verilen Dosyalara Göre Üyelere Verilen Kararların Dağılımı

men, 220 Oda üyesine yazılı uyarı, 1 Oda üyesine ağır para cezası verilmiş, 69 Oda üyesine ceza verilmemiş, 2 dosya için devam eden yargı süreci beklenilmektedir.

Onur Kuruluna gelen dosyalar içeriklerine göre aşağıdaki ana başlıklar altında toplanabilir.

- Yapı Denetimi uygulamalarında yaşanan usulsüzlükler
- SMM Yönetmeliği kapsamında yürütülen çalışmalar-daki usulsüzlükler
- LPG ve AİTM uygulamalarındaki usulsüzlükler
- Diğer konular

Bu çalışma döneminde Onur Kurulumuzca değerlendirilen dosyalarla ilgili bilgiler verilmiştir.

Onur Kurulumuzca değerlendirilen dosyaların Şubelere göre dağılımı ve Şubelere kayıtlı üye sayılarıyla ilgili bilgiler Grafik 18.1'de verilmiştir.

Değerlendirme Görüş ve Öneriler

İktidarın süregelen, Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak örgütlülüğümüzü ortadan kaldırmak ve sonucunda kendine bağlı kurumlar haline getirme çabası, geçtiğimiz dönemde de devam etmiştir. Referandum ve KHK'ler bir önceki döneme damgasını vurmuş, OHAL ve KHK'ler ile ülke yönetilmeye başlanmış olup önümüzdeki dönemde de bunun süreceği görülmektedir. Seçimler ve sonrasında ülkenin yangın yerine dönmesi sebebiyle azalmış gibi görünse de önümüzdeki dönem daha da artacağı açıktır. Şüphesiz ki Odamız her şeye rağmen, ülkenin ve halkın yanında olacak, mesleğimizin bilimsel teknik gerekleri doğrultusundaki çalışmalarını sürdürecektir, hep olduğu gibi tüm rant politikalarına karşı çıkacaktır. Ancak bunca çabaya rağmen, uygulamaya konulan yasa ve yönetmeliklere müdahale şansımız olmamaktadır. Yasa ve yönetmeliklerin hazırlık sürecinde, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşleri alınmadan hazırlanması, denetimin ve yaptırımın olmadığı bir ortam yaratmış ve bu durum da Onur Kurulu süreçlerine yansımıştır. Bir yandan Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak ortadan kaldırma çabası sürerken, diğer yandan Bakanlığın üyelerimizi disiplin cezası ile cezalandırılmasını istemesi de bir ironidir.

Yine aynı şekilde, daha önceki iktidarların, Odamızın tüm karşı çıkışına rağmen uygulamaya koyduğu ve devam ettirdiği, yapı denetimi hakkındaki kanun ve yönetmelikler,

uygulamaya başlandığı 2001 yılından bu yana, yapılan değişikliklere rağmen hala düzenlenememiş, sürecin bileşenleri olan Bakanlık ve Belediyelerin yanlış uygulamaları ve yapı denetim şirketlerinin maddi kaygısı ile birlikte, kamusal bir denetim olması gereken bu süreç tamamıyla ticarileşmiş, bu durum sistemin giderek tıkanmasına neden olmuştur. Mevcut durumun öncelikle yapı denetim şirketlerinde çalışan mimar ve mühendisleri etkilediği, bunun doğal bir yansıması olarak da, Odamız ve ilgili diğer Odaların Onur Kurulu süreçlerini etkilediği görülmektedir.

Kurulumuz, bu dönem ve önceki dönemlerde Onur Kurulları tarafından incelenen ve değerlendirilen dosyalardan edindiği, sonuçlar çıkardığı, Oda'nın ilgili ortamlarında dile getirdiği daha önceki çalışma dönemlerinde de ifade edilen aşağıda yazılı konuların Genel Kurul sürecinde de tartışılarak gerekli düzenlemeler yapılmasını önemsemektedir.

- Meslek etiğine uymama, Oda örgütlülüğü içerisinde yer alan organları temsil eden bireyler arasında da az da olsa görülmektedir. Bu durum meslek uygulamalarını toplumun gelişim ve refahı için kullanmayı öngören ve kamusal denetimiyle bu anlayışı hayata geçirmeye çalışan Odamızın toplum nezdinde bugüne kadar oluşturduğu olumlu itibarı zedeleyebilmektedir.
- Bazı Oda birimlerinden Onur Kuruluna yansıyan dosya bulunmamakta veya çok az olmaktadır. Bu durum söz konusu birimlerde, meslek etiğine aykırı davranışların çok yaygın olmadığı kanısını yaratmaktadır. Oysa Onur Kurulu deneyimi, dosya incelemelerinden meslek etiğiyle bağdaşmayan bazı davranışların, tüm örgüt birimlerinin faaliyet alanlarında yapıldığını ortaya koymaktadır.
- TMMOB Kanunu ve TMMOB Disiplin Yönetmeliği'ndeki yaptırımlarla ilgili tanımlar ve öngörülen ceza süreleri yaşanan problemler konusunda yetersiz kalabilmektedir. Bu konuda kanun değişimi gerektiği göz önüne alındığında, hem öz denetim hem de meslek alanlarında kamusal denetim daha da bir önem kazanmaktadır. Yönetmeliklerde yapılabilecek değişikliklerde bu hususlar da göz önünde bulundurulmalıdır.
- Serbest çalışan meslektaşlarımızla ilgili kurumsal yapımızda; Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM)

hizmetlerini düzenleyen yönetmeliklerin, değişen yasal mevzuat çerçevesinde günümüz koşullarına göre yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi gerekmektedir. Üyelerimiz, Oda Merkezi koordinasyonunda Şubeleri tarafından yönetmelikler konusunda eğitimden geçirilmeli ve çalışma süreci içerisinde de bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.

- Onur Kurulu süreçlerinde Disiplin cezası almış SMM olarak faaliyet gösteren firmalar öncelikli olmak üzere tüm SMM ve SMMH bürolarının alanda gösterdikleri faaliyetlerin ilgili Şubelerce daha sık denetlenmesi, izlenmesi, yapılan denetimlerin belge altına alınması önem arz etmektedir.
- Tüm Oda birimlerimizin yönetimlerinde yürütme sorumluluğu taşıyan yöneticilerimiz ve birim sorumluluğu taşıyan (Şube Müdürü vb.) çalışanlarımızın, TMMOB kanunu, Oda yönetmeliklerini özümsemiş olmaları, bunun için hizmet içi eğitime tabi tutulmalarının gerekliliği değerlendirilmiştir.
- Onur Kurulu gündeminde yer alan dosya içeriklerinden elde edilen bulgular çerçevesinde; SMM Yönetmeliği ilgili hükümlerince gerçekleştirilmesi gereken mesleki denetim işlevinde aksamalar, farklı uygulamalar olduğu anlaşılmaktadır. Oda örgütlülüğü genelinde gerek öz denetim ve gerekse kamusal denetimlerde davranış bütünlüğü ve bilgi paylaşımı eksikliğinin gözlemlendiği, benzeri durumların TMMOB'nin diğer Odalarında da yaşandığı görülmektedir. Bunların düzenlenmesi için aşağıda belirtilen tedbirler alınmalıdır:
 - Denetim faaliyetleri, önerimiz çerçevesinde düzenlenen SMM ve yönetmeliklerdeki ilgili hükümlerce gerçekleştirilmelidir.
 - Şube ve temsilciliklerde denetim uygulamalarında farklılıklar olmamalıdır.
 - Mesleki denetim uygulamalarında çalışan teknik görevlilere uygulamadaki farklılıkların ortadan kaldırılması ve tek tip uygulama içinde olunmasının sağlanması için düzenli olarak hizmet içi eğitimi verilmelidir.
 - Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzlukların

raporlanması için ortak bir format belirlenmeli ve bu husus hizmet içi eğitim programına dâhil edilmelidir.

- Odalarda mesleki denetimin gerektiği gibi uygulanarak üyelerin haksız rekabetten ve kamunun hatalı uygulamalardan korunması anlayışının özümsemesi gerekmektedir.
- Onur Kuruluna gelen dosyalarda görülen soruşturma usullerindeki aksaklıklar ve belge eksikliği Onur Kurulu çalışmalarının aksamasına neden olmaktadır.
 - Yapılan bildirimlerde bildirim konusu suçlamanın açıklıkla belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca suçlama ile ilgili bilgi ve belgelerde bildirimde yer almalıdır. Özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan bildirimlerde eksik bilgiler yer almaktadır. Eğer bildirimdeki bilgiler yeterli değilse, soruşturmacı mutlaka bildirimde esas teşkil eden "Teknik İnceleme Raporu" ve eklerini Bakanlık, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden isteyerek dosyaya eklemelidir.
 - Yine aynı şekilde Kurumlardan, (İlgili İl, İlçe veya Belde Belediyeleri, Organize Sanayi Siteleri vb.) Bakanlık tarafından Oda'ya yazılan yazının tarih ve sayısı ilgi tutularak, konu ile ilgili tüm bilgi ve belgeler istenmeli, cevap verilmediği durumlarda ısrarcı olunmalıdır. Dosyanın tamamlandığından ancak, bilgi ve belgeler üzerinden kesin kanaat oluşturulabilen durumlarda söz edilebilir.
 - Soruşturmacı; hakkında soruşturma açılan kişiye soruşturma konusu ile ilgili tüm detayları vererek, suçlamayı, dosyada söz edilen tüm aykırılıkları kapsayacak şekilde yazılı olarak bildirmelidir.
 - Savunma, soruşturmacı tarafından sorulan tüm soruları kapsayacak ve suçlama konusu eylem ile ilgili tüm detayları açıklığa kavuşturacak nitelikte olmalıdır. Eğer üyeye ulaşamıyorsa, ulaşmanın tüm yolları denenmeli ve bulunmalıdır. Savunma alınmamış bir dosya tamamlanmış olarak kabul edilmemelidir. Ayrıca savunma ile birlikte üyeden konu ile ilgili ulaşabildiği tüm belgeleri getirmesi istenmelidir.

- Soruşturmacı dosya ile ilgili bulabileceği tüm belgelere ulaşmalı, gerekli kişilerle görüşmeli ve bunları dosyaya aktarmalıdır.
- Dosya tüm bilgi ve belgeleriyle, kanaat oluşturulacak düzeyde, eksiksiz olarak tamamlandığında, soruşturmacı üyenin kusurlu olup olmadığı ile ilgili kanaatini mutlaka belirtmelidir.
- Soruşturma dosyasının hazırlanma süreci ile ilgili Oda Merkezi'nde dosyaları hazırlayan arkadaşlarımıza bilgilendirme toplantısı yapılmalıdır.

Dolayısıyla, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştırması yanı sıra daha sağlıklı kararların alınmasını *Soruşturmacıların* temin açısından rapor hazırlama konusunda mutlaka bir ön bilgilendirmeye tabi tutularak hazırlanan raporların kolay anlaşılabilir, gerekli tüm belge ve bilgileri içerir durumda olmasını sağlayacak çalışmanın gerçekleşmesi sağlanmalıdır.

- Oda Onur Kurulu kararlarının meslek etiğine uyulmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Tüm kurul üyeleri bu çalışmalarını yürütürken, sürece katkı koyan, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştıran, Oda Yönetim Kuruluna, Oda Denetleme Kuruluna, Oda Organlarında görev yapan tüm meslektaşlarımıza, Oda Hukuk birimimize, Şubelerimizdeki Soruşturmacılarımıza ve Oda çalışanlarına teşekkür eder, bir sonraki dönemde görev alacak Onur Kurulu üyelerimize kolaylıklar dileriz.

46. Dönem Oda Onur Kurulu Toplantıları

46. Dönem Oda Onur Kurulu, Genel Kurul sonrası geçen süre içerisinde Asıl ve Yedek tüm üyelerin katılımı ile 23 toplantı, 1797 oturum gerçekleştirmiş, kurula gelen 545 adet dosya görüşülmüş ve 1796 adet karar alınmıştır. Bu toplantılarda, ceza olasılığı olan üyelere mutlaka sözlü

savunma hakları kullanılmak üzere çağırılma yapılmış, görüşlerine başvurulmuştur. Toplantı tarihleri ve görüşülen dosya sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Toplantı Tarihi	Dosya/Karar
1	2 Nisan 2016	47
2	7 Mayıs 2016	51
3	4 Haziran 2016	45
4	30 Temmuz 2016	40
5	20 Ağustos 2016	31
6	24 Eylül 2016	23
7	22 Ekim 2016	21
8	19 Kasım 2016	30
9	7 Ocak 2017	47
10	11 Şubat 2017	82
11	11 Mart 2017	111
12	8 Nisan 2017	94
13	6 Mayıs 2017	109
14	3 Haziran 2017	79
15	8 Temmuz 2017	125
16	12 Ağustos 2017	112
17	23 Eylül 2017	168
18	21 Ekim 2017	130
19	11 Kasım 2017	124
20	9 Aralık 2017	104
21	6 Ocak 2018	75
22	10 Şubat 2018	83
23	10 Mart 2018	65
	Toplam	1796

Oda Onur Kurulu

Asıl Üyeler

Mehmet Selçuk Göndermez
Rıza Erhan Kutlu
Nusret Doğan Albayrak
Süleyman Solmaz
İbrahim Semih Oktay

Yedek Üyeler

Mustafa Yazıcı
Cumhur Pekdemir
Ali Haydar Karaçam (13 Ocak 2018 tarihine kadar)
Nedim Kara
Sadettin Özkalender (13 Ocak 2018 tarihine kadar)